

Motion till riksdagen 2025/26:714

av Åsa Eriksson m.fl. (S)

Åtgärder mot social dumpning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder för att stoppa den inhumana sociala dumpningen som pågår och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

När rika kommuner bokstavligen packar ihop människor i social utsatthet och skickar dem till mindre, redan pressade kommuner, då har vi passerat anständighetens gräns. Det är ett cyniskt beteende som reducerar människor till kostnadsposter och gör svagare kommuner ännu mer sårbara. Många kommuner, bland annat västmanländska Fagersta, lider av omfattande social dumpning och det är inte värdigt ett land som vill kalla sig välfärdsstat.

Flera rapporter visar att det ofta är rika kommuner som aktivt medverkar till att människor i social utsatthet får hjälp att flytta, eller till och med tvingas att flytta, till mindre kommuner med hög arbetslöshet och redan hårt ansträngd kommunal ekonomi. Ibland betalar den ”dumpande” kommunen de första två hyrorna för att sedan lämna både människan och hela ansvaret för den sociala problematiken till den mottagande kommunen som varken är tillfrågad eller har något val.

För individen innebär det ofta att livssituationen försämras dramatiskt. Möjligheten att få jobb minskar, det sociala nätverket rivs upp och avståndet till vård och stöd kan bli större. Många vittnar om att de inte haft något verkligt val. Det är en sak att flytta för att man själv vill, men en helt annan att flytta för att kommunen i praktiken tvingar dig. Och de som skor sig på detta är ofta oseriösa hyresvärdar som underlåter att underhålla sina fastigheter så att hyresgästerna tvingas bo i nedgångna lägenheter.

För de mottagande kommunerna blir bördan dubbel. De får fler invånare i behov av omfattande stöd samtidigt som skattekraften inte ökar. Ofta handlar det om små kommuner långt ifrån storstäderna som redan kämpar med underfinansierad skola och äldreomsorg samt bristande förbindelser till större arbetsmarknadsregioner.

Den socialdemokratiska regeringen tog problemen på allvar. Den tillsatte en utredning för att kartlägga hur omfattande social dumpning är och för att ta fram förslag på hur det kan stoppas. Men innan arbetet var klart lade Tidöregeringen ner utredningen. Därmed lämnades både de drabbade människorna och de pressade kommunerna utan de svar och verktyg som krävs. Regeringen måste tänka om och ta problemet på allvar, för människornas skull.

Samtidigt har bostadsbyggandet stört dykt. När det knappt byggs några hyresrätter alls och när vissa kommuner i årtionden valt bort att bygga bostäder för alla inkomstgrupper, skapas en situation där människor i utsatthet helt enkelt inte är välkomna.

Det här är en fråga om solidaritet men också om sunt förnuft. Vi kan inte acceptera att starka kommuner vältrar över ansvaret på svagare kommuner. Det är ovärdigt, det fördjupar klyftorna och det gör Sverige sämre.

Vi behöver nationella regler som sätter stopp för social dumpning och som säkerställer att alla kommuner tar sitt ansvar – både i bostadsbyggandet och i välfärden. Människor är inte kostnadsposter att flytta runt på en karta. De är våra grannar, våra medmänniskor. De förtjänar respekt, trygghet och möjligheten att bygga sin framtid där de själva vill.

Åsa Eriksson (S)

Olle Thorell (S)

Lena Johansson (S)